

De laatste vlucht van een Kraanvogel.

Een mededeling in het vorig nummer, dat er in October weer tal van kraanvogels in ons land zijn waargenomen, gaf mij aanleiding mijn uitzonderlijke belevenissen met een dergelijk dier op papier te zetten.

Op 24 October werd er te Berghem bij Oss een kraanvogel aangeschoten. De dader wist te ontkomen en bij mijn weten is hij nu nog niet achterhaald. Wat die man beziel kan hebben om een dergelijk exemplaar af te schieten, is mij een raadsel. Als hij het dier voor een reiger heeft aangezien, dan verdient hij in geen enkel opzicht een vuurwapen te mogen dragen. Prepareerplannen zal hij ook wel niet gehad hebben, tenzij hij zo onnozel is, dat hij nog niet weet, dat dergelijke plannen in ons land heel moeilijk te verwezenlijken zijn.

Wat er ook van zij, een surveillerende wachtmeester van de Rijkspolitie hoorde het schot vallen en vond de aangeschoten vogel. Hiervan werd kennis gegeven aan het gerechtshof in Den Bosch, alwaar men het verminkte dier, vanwege mijn volledige F-vergunning, aan mij toe wees. Er was de Ambtenaar O.M. en later ook mij alleen meegedeeld, dat het dier door de vleugel geschoten was. In het algemeen is dat wel te genezen, tenzij de vliegspier niet gebroken is. Zelfs in dit laatste geval kan een gedeelte van de vleugel worden geamputeerd, waardoor het dier dus niet afgemaakt behoeft te worden. Wel is het vliegvermogen dan natuurlijk voor altijd verloren.

Zondag 25 October had ik de vogel thuis. Een pracht exemplaar! Een vlucht van 2.30 m.! Het feit, dat ik hem alleen niet de baas kon, overtuigde mij ervan, dat hij geen vleugel gebroken had. Op de staart had hij een prachtige bos parelgrijze egretten-veren. Tot mijn teleurstelling constateerde ik, dat de beide poten gebroken waren; het rechterloopbeen was vlak onder het hielgewricht gebroken, terwijl het linkerdijsbeen versplinterd was. De rechter vleugel had alleen een vleeswond, maar was verder intact. In een normaal geval zouden we na een dergelijke ontdekking de vogel afgemaakt hebben, maar nu het een kraanvogel gold, wilden we het uiterste doen om het dier te behouden. Beide poten werden in een keurig gipsverband gezet met ijzeren spalken. Hierdoor was de patiënt genoodzaakt drie of vier weken te blijven liggen,

hetgeen bij de verzorging altijd een grote moeilijkheid vormt. Voor dit doel hadden we in de tuin in een priël een strozak gespreid, want we konden hem al die tijd toch niet op een harde planken vloer laten liggen.

Nu restte nog de voedselkwestie! In onze literatuur kon ik daar weinig over vinden. Onze oosterburen komen uiteraard meer met kranen in aanraking en zo vond ik in *Heinroth* een uitgebreid menu opgegeven. De kraanvogel is een alleseter en voedt zich met kiemend graan, erwten, wormen enz.

Ontstellende ontdekking.

Na de medische behandeling had ik wat brood en erwten geweekt en vlot verorberde hij drie sneden brood, een handvol erwten, $\pm \frac{1}{2}$ pond vlees gedompeld in fosforzure voedingskalk en twee capsules vitamine D. Wel had ik het allemaal moeten stoppen. Dat werd erg bemoeilijkt, doordat het dier zo onnut sterk in de bek was. Drinken in kleine teugjes ging ook goed.

Ik was niet slecht tevreden over de patiënt. De volgende dag maakte hij een zeer vitale indruk. Zelfbewust lag hij op zijn zak, de lange hals scherp opgericht en hij nam al enige stukjes vlees van mij aan. Ik was optimistisch omtrent de afloop van het ziektegeval en misschien daardoor wel te simplistisch om geen rekening te houden met de mogelijkheid, dat het dier bij de hagel, die het in poten en vleugel gekregen had, ook wel eens inwendige kwetsuren opgelopen kon hebben. De derde dag begon dit tot mij door te dringen; de vitale houding was toen verdwenen. Er kwamen gorgelende geluiden uit de bek, — dat voorspelde me een longaandoening —, en de eetlust ging verminderen. In de avond van de derde dag was hij dan ook plotseling dood.

Bij de sectie, die ik daarna verrichtte, kwam ik tot de ontstellende ontdekking, dat het dier hagel had in de rechter long, in de hartwand — het hartzakje zat vol geronnen bloed —, in de maagwand, in het borstbeen, dat doorboord was en in de middenspier van het hart. Op deze laatste plaats was een bloeditstorting ontstaan en dat had waarschijnlijk de plotselinge dood tengevolge gehad. Het dier was dus door het volle schot hagel geraakt en redelijkerwijs niet meer te redden geweest. Dit alles had ik natuurlijk in een verklaring samengevat, die

aan het proces-verbaal gehecht moest worden.

Tevens kon ik bij het maag- en darmonderzoek constateren, dat mijn voedselrantsoen juist was geweest, want alles was goed verteerd. Ook nu was eerst vast te stellen, dat ik met een mannelijk exemplaar te doen had. Ik stond verwonderd over het geweldige borstbeen van die vogels, dat echter wel noodzakelijk is, omdat hieraan de machtige vliegspieren vastgehecht zijn. De vogel zat goed in het vlees en was erg vet. Dat zou hem zeker bij zijn krachtsprestatie, — zo'n vlucht om de halve wereldbol is dat ontegenzeggelijk —, goed te stade geko-

men zijn.

Nadat al de organen verwijderd waren, heb ik de binnenwand van het lichaam met citopogeen ingesmeerd om hem zo lang mogelijk tegen bederf te bewaren, want het zou jammer geweest zijn zo'n uniek dier in onze omgeving in de grond te graven. Over vele officiële personen heen is het cadaver tenslotte aan een onderwijsinstelling ter preparatie toegewezen. Maar.... hiermede kwam er ook een punt achter mijn persoonlijke ervaring met een levende kraanvogel en waarschijnlijk overkomt mij dat mijn hele leven niet meer...

Fr. Simon.